

novám se příčící usnesení neb opatření orgánů náboženských obcí a užití jinak zákonně dovolaných prostředků donucovacích. Zejména může státní úřad (§ 31) sesaditi náboženského zřízence, jestliže pozbude státního občanství. V stanovách žalované náboženské obce příslušným státním úřadem schválených jest nařízeno (§ 42, odst. 2), že pro náboženské zřízence, mezi nimiž jest uveden kantor a učitel náboženství, platí ustanovení § 33, odst. 1, stanov, že totiž za náboženské zřízence mohou býti ustanoveni jen českoslovenští státní příslušníci, dále v § 77, že o vyučování v náboženství jest se náboženské obci postarati způsobem odpovídajícím nařízením. Z řečených ustanovení zákona a stanov je zřejmé, že zesílené představenstvo (§ 32 a) stanov) mohlo za náboženského zřízence (nejmě kantora a učitele náboženství) ustanoviti jen československého státního příslušníka a že pokud toho nedbalo a ustanovilo žalobce, který byl státním příslušníkem říšskoněmeckým, jednalo proti zákonnému zákazu. Služební smlouva žalobcova je tudíž nicotnou podle § 879 obč. zák. a žalobce nemůže z ní vyvozovati žalobou uplatňovaný nárok. Této nicotnosti nevadí ani okolnost, že k smlouvě byla připojena rozvazovací výminka, již měla býti přivedena v soulad s platným zákonem, neboť nicotnost je nezhojitelná (rozh. č. 1305, 797 Sb. n. s.) a nicotnost smlouvy nemůže býti zhojena. Nezáleží tedy na tom, že žalobce ještě přede dnem, kdy se zesílený výbor náboženské obce usnesl na zřízení smlouvy, podal u příslušného státního úřadu žádost za udělení státního občanství československého, že tato žádost nebyla vyřízena dne, kdy se stalo sporné usnesení zesíleného představenstva nábož. obce, a nebyla tudíž ještě zmařena výminka, po případě, že žalobce aspoň za sporu získal státní občanství československé, a zda tím byla splněna ujednaná výminka. Ježto žalobní žádost není odůvodněna již z uvedeného právního důvodu, nebylo třeba se obíratí další otázkou, jaký vliv na služební poměr měla skutečnost, že školní úřad nesouhlasil s tím, že žalobce nadále vyučoval náboženství v obecných a měšťanských školách po případ, že by byl prý býval udělil další souhlas až do vyřízení žádosti žalobcovy o udělení státního občanství, kdyby nebyla žalovaná náboženská obec uvědomila školní úřad, že propustila žalobce a ustanovila již jiného učitele. Nemá dále významu, že žalobce byl ustanoven učitelem, kantorem a archivářem, ježto se svrchu uvedený zákaz týká všech zřízenců náboženské obce a služební smlouva tvoří celek, takže by ani z části nemohla býti zachována v platnosti.

Čís. 15962.

Muž, který uznal otcovství k nemanželskému dítěti, nemůže se domáhati určení, že není nemanželským otcem, nýbrž jediné neúčinností (neplatností) projevu o uznání otcovství.

(Rozh. ze dne 23. března 193, Rv I 398/1937).

Žalovaný se narodil jako nemanželské dítě Antoníny I-ové. Nemanželská matka udala u poručenského soudu, že otcem dítěte jest

žalobce. Ten otcovství k žalovanému u poručenského soudu uznal jen proto, že uvěřil nemanželské matce, s níž tělesně obcoval v době 186 dní před narozením žalovaného, že jde o předčasný porod. Ježto však zjistil, že žalovaný se narodil v normální době a že nejevil žádné příznaky předčasného zrození, domáhá se určení, že ho není pokládati za otce žalovaného. N i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d zamítl žalobu.

D ů v o d y :

V souzeném sporu jde o žalobu určovací, takže jest z úřadu zkoumati, zda jsou splněny její předpoklady vytčené v § 228 c. ř. s. Žalobní žádost se domáhá určení, že žalobce není považovati za nemanželského otce nezletilého žalovaného. Jest proto řešiti otázku, zda žalobce má právní zájem na tomto zjištění. Podle nesporného přednesu stran a podle poručenských spisů P 58/1934 uznal žalobce otcovství k žalovanému dítěti dne 31. října 1934 před dožádaným soudem. Toto uznání otcovství žalobce nyní napadá, tvrdě, že jeho projev spočíval na omylu způsobeném nemanželskou matkou, a domáhá se určení, že není otcem dítěte. Jak bylo nejvyšším soudem již opětně vysloveno (srv. rozh. č. 4678, 6210, 9630, 13095 Sb. n. s.), lze uznání otcovství, učiněné v nesporném řízení anebo při sjednání smíru, zvrátiti sporem. Ke sporu jsou legitimovány jen ty strany, jichž právních zájmů se uznání to týče, totiž nemanželské dítě a muž, který otcovství k němu uznal. Než právní zájem obou těchto osob na zvrácení uznání otcovství není stejný. Prot také dosah žaloby proti tomuto uznání je u obou různý. Dítě se může žalobou domáhati toho, že domnělý nemanželský otec není jeho otcem, neboť dítě má právní zájem na tom, aby jeho rodinný poměr, tvořící součást jeho osobního stavu, byl náležitě zjištěn. K takové žalobě je však oprávněno toliko nemanželské dítě (srv. rozh. č. 6210, 13.095 Sb. n. s.). Naproti tomu právní zájem muže, který uznal otcovství k dítěti a nyní chce toto znání odvolati, nejde dále než právě k zrušení projevu uznání. Může se proto žalobce domáhati toliko výroku, že jeho projev, kterým uznal otcovství, je právně neúčinný. Nemůže však jíti dále a domáhati se určovacího výroku, že není otcem dítěte, neboť na takovém výroku už nemá právní zájem. Takový výrok by také předcházel sporu o uznání otcovství, neboť i když se podaří žalobci ve sporu prokázati, že jeho výrok o dobrovolném uznání otcovství je neúčinný, odpadá tím toliko předpoklad pro vyměření výživného v řízení nesporném podle § 16, první dílčí novely k obč. zák., není to však nikterak překážkou, aby se dítě domáhalo znova žalobou uznání otcovství na nynějším žalobci, neboť otázka nemanželského otcovství není a nemůže býti předmětem sporu, kterým se domáhá domnělý nemanželský otec neúčinnosti svého projevu o uznání otcovství. Ježto se tedy žalobce v souzeném sporu domáhá určení právního poměru, aniž má právní zájem na tomto určení, bylo již podle přednesu žaloby žalobní žádost zamítnouti.